

„Życie nad wodą” - rusza program dla szkół w Olsztynie

Budowanie kontaktu z przyrodą z elementami kąpieli leśnych, sprzątanie w plenerze, a także monitoring hydrologiczny to tylko niektóre elementy nowego programu przygotowanego przez Fundację Czysta Rzeką dla szkół podstawowych, który rusza w Olsztynie. Patronat honorowy nad inicjatywą objął Prezydent Miasta Olsztyna oraz Kurator Oświaty Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Wyniki ostatniego ogólnopolskiego badania EKObaremtr¹ wskazują, że **troska o zasoby wodne jest istotna** dla społeczeństwa – uważa tak **71,4%** respondentów, ale nie jest to możliwe bez budowania świadomości i edukacji w tym zakresie. Zauważalna susza, postępujące zmiany klimatu oraz niewystarczająca dbałość o środowisko wiąże się więc z koniecznością zadbania o wodę. W związku z tym Fundacja Czysta Rzeką wyszła z inicjatywą działań edukacyjnych w postaci programu edukacyjnego „Życie nad wodą”.

„Nasze tak zwane odnawialne zasoby wodne są bardziej niż skromne i wciąż się kurczą. Trzeba przyznać, że znajdujemy się w bardzo trudnej sytuacji. Polska wysycha i stepowieje. I choć Warmia i Mazury wydają się krainą wiecznej wody ze względu na obecność jezior, to warto przyjrzeć się temu problemowi już teraz także w tym regionie” – zauważa dr inż. Konrad Stawecki, hydrobiolog, wiceprezes Fundacji Czysta Rzeką.

Pierwsza edycja projektu „Życie nad wodą” dedykowana jest uczniom szkół podstawowych w Olsztynie. Wybór tej lokalizacji nie jest przypadkowy, bo właśnie to miasto jest kluczowe z punktu widzenia grantodawcy. Środki na przeprowadzenie projektu Fundacja Czysta Rzeką otrzymała w ramach wsparcia z Funduszu Meridiam - Meridiam's Endowment Fund oraz spółki Dobra Energia dla Olsztyna sp. z o.o.

Edukacja w plenerze nad wodą

Celem programu jest propagowanie wrażliwości ekologicznej oraz postaw przyjaznych środowisku, a także nauka uważności i obserwacji przyrody oraz doceniania dobroczynnego wpływu, jaki natura ma na nasze funkcjonowanie. W ramach zajęć w plenerze uczniowie dowiedzą się, czym jest różnorodność biologiczna i jaka jest jej rola w funkcjonowaniu obszarów wodnych i związanych z wodą, doświadczą działania w grupie i rozwiną kompetencje obywatelskie, które pozwolą na aktywne i odpowiedzialne uczestnictwo w życiu społecznym w przyszłości.

¹ Badanie EKOBAROMETR – VII EDYCJA, maj 2025, metoda wywiadów online (CAWI) na panelu internetowym SW Panel, n=1502 Polaków w wieku 16-80 lat; www.ekobarometr.pl, <https://operacjarezeka.pl/dla-mediow/susza-troska-o-wlasne-zycie-wyzej-niz-zagrozenia-srodowiskowe/>

„Nasz program opiera się na praktycznej edukacji, polegającej na kształceniu prośrodowiskowych nawyków wśród dzieci i budowaniu więzi z naturą. Dzięki temu pokażemy młodym ludziom, że mogą mieć realny wpływ na swoje najbliższe otoczenie. Uczniowie zobaczą, że w naturalny sposób mogą stać się wrażliwymi na niepokojące zjawiska strażnikami lokalnej przyrody” – mówi Izabela Sałamacha, prezeska Fundacji Czysta Rzeka.

Program „Życie nad wodą” obejmuje pięć spotkań edukacyjnych nad wybranym przez szkołę akwem, który na okres roku szkolnego placówka weźmie „pod opiekę”. W trakcie autorskich zajęć uczestnicy będą zaprzyjaźniać się z najbliższą rzeką lub jeziorem oraz otoczeniem przyrodniczym, poznawać historię i zwracać uwagę na to, jaki wpływ człowiek wywiera na środowisko. Uczniowie poszerzą także swoją wiedzę na temat form ochrony przyrody, poznają rodzaje odpadów oraz ich szkodliwość, a także zasady odpowiedzialnego gospodarowania odpadami. Swoje wnioski będą mogli zapisywać w osobistym Dzienniku Obserwacji, a następnie podzielić się doświadczeniami z rówieśnikami z innych szkół. Na zakończenie programu uczniowie wraz z opiekunami pojadą na wycieczkę do Centrum Edukacji Ekologicznej Hydropolis we Wrocławiu lub innej wybranej placówki edukacyjnej.

Kto i jak może wziąć udział?

Propozycja całorocznych zajęć edukacyjnych w skierowana jest do **klas 4-7 szkół podstawowych w Olsztynie**. W pierwszej edycji mogą wziąć uczniowie **3 różnych placówek** jako reprezentanci jednej wybranej klasy.

Klasę do programu zgłasza nauczyciel po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły. Rekrutacja odbywa się poprzez **formularz dostępny na stronie internetowej Fundacji Czysta Rzeka: <https://czystarzeka.org/programy-2/zycie-nad-woda/>**. W zgłoszeniu należy m.in. uzasadnić chęć udziału w programie. Warto także przedstawić dotychczasową działalność ekologiczną i ew. osiągnięcia szkoły związane z ochroną środowiska, ale nie są to warunki konieczne do kwalifikacji do programu.

„Zgłaszając szkołę do programu, nauczyciel wskazuje zbiornik, który uczniowie wezmą pod opiekę i obserwację. Może to być dowolny naturalny akwen w Olsztynie: rzeka lub jezioro. Fundacja Czysta Rzeka przeprowadzi tam autorskie warsztaty w plenerze, a uczniowie będą prowadzić tam całoroczne obserwacje i dwukrotnie posprzątać monitorowany teren. Zależy nam, aby młodzi obywatele poczuli w ten sposób tożsamość ze swoją małą ojczyzną oraz potrzebę świadomego dbania o otaczające środowisko” – dodaje Sałamacha.

Rekrutacja do programu ruszyła **1 września i potrwa do 23 września**. Do **3 października** organizatorzy wyłonią 3 szkoły, które zostały zakwalifikowane do udziału w programie.

„Cieszymy się, że ok. **90 uczniów** będzie mogło wziąć udział w kompleksowym programie edukacyjnym „Życie nad wodą”. Działania angażujące społeczność szkolną w plenerze są praktycznym uzupełnieniem edukacji, dlatego zachęcamy olsztyńskie szkoły do udziału w

KOMUNIKATY PRASOWE
Olsztyn, 2 września 2025 r.

tej inicjatywie dla dobra otaczającej nas przyrody i przyszłego życia kolejnych pokoleń naszego miasta. Mamy nadzieję, że realizowane w taki sposób działania edukacyjne przyniosą rezultaty i będą mogły w kolejnych latach objąć więcej szkół, a nawet inne obszary Warmii i Mazur" – mówi Krzysztof Witkowski, prezes zarządu spółki Dobra Energia dla Olsztyna.

Prezydent Miasta Olsztyna – Robert Szewczyk oraz Warmińsko-Mazurska Kurator Oświaty – Jolanta Weronika Skrzypczyńska objęli honorowy patronat nad programem edukacyjnym „Życie nad wodą”.

Fundacja Czysta Rzeką

Organizacja pozarządowa bazująca na 7-letnim doświadczeniu przeprowadzania akcji społecznego sprzątnięcia rzek i terenów zielonych pod nazwą „Operacja Czysta Rzeką”, gromadząca ponad 95-tysięczną społeczność, która uprzątnęła z łona natury ponad 2000 ton odpadów. **Warmia i Mazury plasuje się wysoko wśród zaangażowanych w tę inicjatywę województw. Tylko w tym roku odbyło się tutaj 103 akcje, w ramach których 3600 uczestników zebrało prawie 55 ton odpadów.** Kilka akcji zorganizowano w samym Olsztynie, w tym akcje organizowane przez PTTK Mazury nad Łyną i na Łynie czy przez Centrum Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym UWM na Kortowie, Koło Naukowe PROSPERO czy akcje szkolne. W 2023 r. za działania promujące ochrony przyrody na Warmii Operacja Czysta Rzeką wygrała w plebiscycie KLIMATYCZNI.

Fundację tworzą ludzie zaangażowani, działający z pasją i ceniący wyjątkowość i bogactwo otaczającej nas natury. Z szacunku do przyrody organizacja promuje postawę ekologicznej wrażliwości, aby zachować ją dla przyszłych pokoleń. Fundacja Czysta Rzeką zajmuje się edukacją ekologiczną. Wśród celów organizacji znajdują się, m.in. działalność edukacyjna w zakresie ochrony zasobów wodnych, odpowiedzialnego i prośrodowiskowego stylu życia, w tym zarządzania odpadami oraz promocja zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnych.

Fundatorem Fundacji Czysta Rzeką jest 5 Strona Sp. z o.o – wydawca czasopisma „Kraina Bugu”, inicjator Operacji Czysta Rzeką.

Więcej informacji na <https://czystarzeka.org/>.

Kontakt dla mediów:

Izabela Sałamacha
tel. 609 900 492
email: i.salamacha@czystarzeka.org